

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

11. An Cardinales in electione Pontificis habeant vocem; etiam si insignia Cardinalitia eis tradita non sint? Et an Canonicus habeat vocem in electione, antequam in Choro possessionem nactus fuerit? ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

Et an tunc dicitur Cardinalis solus possit eligere se ipsum?
Ex part. 5. tract. 2. Ref. 72.

Sup. con-
rento in hac
Ref. tom. 6.
tract. 1. lege
doctrinam
Retol. 138.
per totam.

§. 1. **C**asus magis est curiosus quam practiceabi-
lis, lege tamen illum, & non pigebit. Ne-
gatiuam sententiam docet Castrus Palau *tom. 1. tract.*
3. disp. 1. punct. 23. num. 20. vbi sic ait. Aduertit Bo-
nacina, si omnes Cardinales, vno excepto, è con-
clau decedant, posse ab eo, qui remansit. Pontifi-
cem eligi, quia omnes alij reputari debent ac si è vi-
ta discessissent. Probabilius credo non posse, sed re-
putandum est, ac si in conclau numquam fuissent
Cardinales congregati, fauetque *cap. vbi periculum,*
& *Clem. ne Romani*, quæ semper loquuntur de nume-
ro plurali, imò de Collegio & cætu, qui non vide-
tur esse vnus, neque duo, sed ad minus tres, *l. Ne-
ratus, ff. de verbor. significat.*

2. Verum mihi magis placet sententia Bonaci-
næ, quam docet *tract. de legib. disp. 1. q. 1. punct. 3. n. 28.*
Dico igitur remanere facultatem eligendi Summum
Pontificem, etiam si tantum duo Cardinales rema-
nerent in Consistorio, reliquis mortuis, vel absen-
tibus, ex *cap. Adrianus &c. non licet, §. his, dist. 63.*
& *cap. Abbatem, cum duobus seq. 18. quæst. 2.* quo casu
vnus potest eligere alium, ex *Sylu. excomm. 9. nu. 2.*
Ioan. de Anan. *in cap. fin. de appell.* Imò etiam vnus
remaneat, ad illum spectabit electio, *glos. in Clem. ne
Romani, de elect. Laudem. de Cardin. q. 14.* Panuin. *de of-
fic. Cap. Sede vacante. pral. §. n. 8.* vbi dicit quòd solus
Cardinalis in conclau clausus remanens, cæteris
excurrentibus, vel negligentibus, Papam eligere potest.
Manfred. *decif. 296.* ius enim & nomen vniuersitatis
in vno seruatur, *l. sicut, vbi Bartol. §. in Decurioni-
bis, ff. quod cuiusque vniuers.* Alban. *q. 23.* Nec obstat
textus in *l. Neratus, ff. de verb. sign. glos. in c. 1. de elect.*
& *c. licet eodem.* quia cæteri Collegij in vno conside-
rari nequeat, tamen in vno virtualiter retineri potest.
d. l. sicut, & l. si optio, ff. de opt. leg. glos. in d. l. Neratus,
Abb. cons. 15. & cons. 38. vol. 2. An autem dicitur Cardinalis
solus possit eligere se ipsum, negat Abbas *in c. ex-
traum, de post. prelat.* tamen *in c. licet, fin. de elect. in 6.*
dat remedium quo possit se ipsum eligere, vt scilicet to-
tius facti Collegij nomine alteri eligendi potestatem
demandet, qui veluti compromissarius ipsum eligat,
Albanus autem *q. 24.* dicit opinionem Abbatis pro-
cedere quando ipse solus remansisset, cæteris exe-
rentibus, vel absentibus, non autem mortuis. Et
hæc omnia docet etiam Salas *de legib. tr. 14. disp. 8.*
sect. 3. n. 4. Cucchus *instit. Canon. lib. 2. tit. 4. n. 36. & 37.*
& lul. Lauorius *in var. elucubrat. tit. 4. c. 6. n. 26.* Vnde
remanet satis firmata opinio Bonacina contra Ca-
strum Palau, quam nouissimè post hæc scripta do-
cet etiam Baldellus *tom. 1. lib. 5. disp. 7. n. 13. & seq.* Vide
etiam Castellinum *tract. de elect. c. 5. n. 86.*

RESOL. XI.

An Cardinales in electione Pontificis habeant vocem
etiam si insignia Cardinalitia eis tradita non sint?

Et an Canonici habeant vocem in electione, antequam
in Choro possessionem nactus fuerit?

Neque simile est de Episcopo, qui ante consecrationem à
multis prohibetur, quia consecratio alium Ordinem,
de nouo Episcopo confert.

Et an offendentes, & interficientes Cardinales, qui non-
dum capellum habuerunt, incidant in censuram Bullæ
Cane? Ex part. 5. tract. 2. Ref. 74.

Quoad hoc
lege doctri-
nam ref. not.
leg. signan-

§. 1. **A**liqui negant, eo quòd suffragium non sit
proprietas, sed possessionis fructus, ergo

Cardinalis nondum possessionem affectus in comi-
tiis suffragium non habet, & proinde Cardinalis di-
gnitatem quidem per electionem adeptus, nondum
tamen insignia, ac idcirco possessionem nactus suf-
fragium habere non potest: alij tamen affirmant,
quia ex ipso quòd est à Romano Pontifice electus &
creatus, omnem potestatem administrandi Eccle-
siam nanciscitur, si aliud iuris impedimentum non ob-
stet. Deinde id colligunt à simili. nam Abbas etiam si
sacratu non sit, & nomen Abbatis habet & Eccle-
siam administrat, & pastoralis baculo, annulo, mitra,
& aliis Pontificiis insignibus vitur, & hæc omnia
docet Azorius *tom. 2. lib. 4. c. 2. q. 7.* & ante illum Al-
banus *de Cardinal. q. 17.* quorum opinio potest con-
firmari ex illo, quod de Canonico Doctores resolu-
unt. Innocent. Butrius, Abbas, & alij, *in cap.*
transmissam de elect. nempe habere vocem in elec-
tione antequam in Choro possessionem nactus fue-
rit. Neque simile est de Episcopo, qui ante consec-
rationem à multis prohibetur; consecratio enim
alium ordinem de nouo Episcopo confert, non ita
verò insignia Cardinali aliquid addunt. Neque tan-
dem aliquid facit pallij similitudo, atque cuius traditio-
nem Archiepiscopus denominari non potest, iusta
text. *in cap. nisi, de auctoritate & usu pallij,* quia, vt
idem textus inquit, in pallio Pontificalis officij
plenitudo cum Archiepiscopalis nominis appellatio-
ne confertur, quod non ita in traditione in signum
contingit, & ita hanc opinionem tenet etiam Seba-
stianus Cæsar *in Relect. de Eccl. Hierarch. part. 1. disp. 2.*
§. 4. num. 7.

2. Sed hodie cessat hæc quæstio, nam Pius V. die
26. Ianuar. 1471. quodam particulari decreto, vt ob-
seruat Lauorius *in variis elucubrat. tit. 3. cap. 2. n. 16.* ex
statuit Cardinales in electione Summi Pontificis,
etiam si galerus & insignia tradita non sint, neque
apertum os sit, posse adhuc vocem in electione Sum-
mi Pontificis habere, & verba Decreti sunt hæc
Pius Papa V. &c. Quia aliquando dubitatum fuit,
vtrum Cardinales, quibus os clausum esset, si ante-
quam illud eis aperiretur, Sedis vacatio eueniret,
vtrum, inquam, in Summi Pontificis electione vo-
tum haberent, sanctitas sua exquirit RR. DD. sen-
tentis de eorum assensu & consensu decreuit, quòd
cum potissima Cardinalis facultas in Romano Pon-
tificis eligendo consistat, quæ sanè ipsis propter in-
signium, & cremoniarum defectum auferri non de-
bet, ob eam causam sanctitatem suam statuere, vt
postquam aliquis S. R. E. Cardinalis creatus fuerit,
honorèque acceperit, & consensum suum dederit,
is statim vocem & ius eligendi Romanum Pontifi-
cem habeat, & consequatur, etiam si Cardinalatus
galerus nondum illi traditus sit, neque os clausum,
aut si clausum fuerit, nondum tamen apertum sit. Vi-
deri enim potest huiusmodi claudendi otis ritum ad
præcipuam Cardinalium facultatem, quæ circa Sum-
mi Pontificis electionem versatur, non pertinere, sed
cremoniam quandam esse ea de causa introductam,
vt Cardinales antequam in Consistoriis & Congre-
gationibus suffragium ferant de modestia, quæ ab
ipsis in his, & aliis actibus adhiberi debet, quodam-
modo admoneantur, &c. *sub die 26. Ianuar. 1571.* Et
tandem idem statuit Gregor. XV. *in Bulla de Cere-
moniali, Idus Martij 1622.*

3. Vnde ex his inferunt offendentes & interfi-
cientes Cardinales, qui nondum capellum habuerunt,
incidere in censuram Bullæ Cane, quia quando
aliquis in Cardinalem nominatur, & assentit, verè
Cardinalis efficitur, nam capellum accidentarium
est, & ita docet Soufa *in Bulla Cane, cap. 12. disp.*
60. concl. 1. Bonacina *in Bulla Cane, disp. 1. quæst. 12.*
punct. 2.